

ZARZĄDZENIE

Dnia 9 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w przedmiocie wniosku skazanego **R. D.**

o wznowienie z urzędu postępowania kasacyjnego zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego

z dnia 4 października 2023 r., sygn. akt IV KK 3/23,

o oddaleniu kasacji obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadnej,

na podstawie art. 542 § 3 k.p.k.

zarządził:

- 1. stwierdzić niedopuszczalność wznowienia postępowania z urzędu;**
- 2. odpis zarządzenia wraz z pouczeniem o jego niezaskarżalności doręczyć skazanemu.**

UZASADNIENIE

W dniu 28 lutego 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło pismo skazanego R. D. z dnia 3 lutego 2024 r. stanowiące sygnalizację wznowienia z urzędu postępowania kasacyjnego zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2023 r., sygn. akt IV KK 3/23, o oddaleniu kasacji obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadnej, z uwagi na wystąpienie uchybienia określonego w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., polegającego na tym, że wyżej wskazane postanowienie zostało wydane przez sędziów Sądu Najwyższego: Marka Motuka (przewodniczącego), Adama Rocha (sprawozdawcę) i Ryszarda Witkowskiego,

wadliwie powołanych na stanowiska sędziowskie, tj. „w wyniku procedury przeprowadzonej przez Krajową Radę Sądownictwa, której skład ukształtowano w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw”. Okoliczność ta, zdaniem skazanego, doprowadziła do pozbawienia go prawa do sprawiedliwego rozpoznania sprawy przez niezwiśły i niezależny sąd, a w konsekwencji naruszenia art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, a także art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Ponadto skazany wskazał na dodatkowe okoliczności m. in. pełnienia przez sędziego sprawozdawcę służby prokuratorskiej (przed objęciem służby sędziowskiej w Sądzie Najwyższym) w okresie postępowania sądowego, w tym kasacyjnego w sprawie IV KK 3/23 oraz popełnienia „szeregu błędów” w postępowaniu przygotowawczym. Jednocześnie skazany wniósł o wstrzymanie wykonania wymierzonej kary pozbawienia wolności do czasu rozpoznania sygnalizacji wznowienia z urzędu postępowania kasacyjnego (*k. 3-4*), który to wniosek ponowił w kolejnych pismach procesowych: z dnia 4 września 2024 r. (*k. 197-200*) i z dnia 30 października 2024 r. (*k. 209-210*).

Pismo to zostało zarejestrowane w repertorium „KO” pod sygn. IV KO 19/24 jako sygnalizacja wznowienia z urzędu postępowania kasacyjnego zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2023 r., sygn. akt IV KK 3/23 wobec uchybień z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., podlegająca ew. rozpoznaniu w trybie art. 542 § 3 k.p.k. (*k. 2 i k. 172*).

W tym miejscu wskazać należy, że zgodnie z art. 542 § 3 k.p.k. uchybienia ujęte w art. 439 § 1 k.p.k. stanowią przyczyny wznowienia postępowania karnego z urzędu, przy czym wznowienie postępowania jedynie z powodów określonych w art. 439 § 1 pkt 9 - 11 k.p.k. może nastąpić tylko na korzyść skazanego. W przedmiotowej sprawie stwierdzić należy brak podstaw do podjęcia działań z urzędu przez Sąd Najwyższy w przedmiocie wznowienia postępowania kasacyjnego zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2023 r., sygn. akt IV KK 3/23. Instytucja wznowienia postępowania dotyczy bowiem postępowania sądowego rozstrzygającego w zakresie odpowiedzialności karnej oskarżonego. Tymczasem postanowienie Sądu

Najwyższego z dnia 4 października 2023 r., sygn. akt IV KK 3/23, o oddaleniu kasacji obrońcy skazanego R. D. jako oczywiście bezzasadnej, nie jest prawomocnym orzeczeniem kończącym postępowanie sądowe w zakresie odnoszącym się do jego odpowiedzialności karnej. Takim orzeczeniem jest - pierwotny w stosunku do niego - wyrok skazujący Sądu Rejonowego w Sosnowcu z dnia 19 listopada 2021 r., sygn. akt IX K 1429/19, zmieniony wyrokiem Sądu Okręgowego w Sosnowcu z dnia 25 sierpnia 2022 r., sygn. akt V Ka 328/22, od którego obrońca skazanego wniósł kasację.

Jak podkreślono w uchwale Pełnego Składu Izby Karnej Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2000 r., sygn. akt I KZP 37/2000, zam. OSNKW 2000, z. 9 - 10, poz. 78, oddalenie kasacji jest jakościowo czymś zupełnie odmiennym niż utrzymanie zaskarżonego orzeczenia w mocy. Oddalając kasację sąd orzeka jedynie o niezasadności wniesionej skargi kasacyjnej, nie wkracza zaś w żadnym zakresie w sferę, w której wyrok kończący postępowanie, korzysta już z powagi rzeczy osądzonej. W uchwale tej wskazano, że z istoty postępowania kasacyjnego wynika, iż nie jest też ono postępowaniem zmierzającym do rozstrzygnięcia "o zasadności oskarżenia wniesionego w sprawie karnej" w rozumieniu art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, lecz postępowaniem zmierzającym do zbadania zasadności tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia, jakim jest kasacja, wniesionego już po prawomocnym zakończeniu postępowania.

W licznych judykatach Sądu Najwyższego dominuje pogląd, że niedopuszczalny z mocy ustawy jest wniosek o wznowienie postępowania kasacyjnego, gdyż orzeczenie Sądu Najwyższego o oddaleniu kasacji nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w rozumieniu art. 544 § 2 k.p.k. w zw. z art. 540 § 1 in princ.k.p.k. Jest natomiast takim orzeczeniem wydane przez Sąd Najwyższy, po uchyleniu w wyniku kasacji prawomocnego wyroku, orzeczenie następcze o umorzeniu postępowania lub o uniewinnieniu oskarżonego (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 kwietnia 2001 r., sygn. akt III KO 53/99, OSNKW 2001, z. 7 - 8, poz. 67, z dnia 27 czerwca 2001 r., III KO 115/00, OSNKW 2001, z. 9 - 10, poz. 83, z dnia 25 listopada 2010 r., sygn. akt V KO 87/10 i powołane w nim orzeczenia, zam. R - OSNKW 2010, poz. 2369, z dnia 19 sierpnia

2015 r., sygn. akt IV KO 46/15, OSNKW 2015, z. 12, poz. 104, a także postanowienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2023 r., sygn. akt I KZP 17/22, Legalis).

W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05, zam. OSNKW 2005, z. 6, poz. 48, wyrażono pogląd, że w postępowaniu o wznowienie postępowania, istnieje zawsze możliwość wykorzystania inicjatywy stron w celu usunięcia rzeczywistych uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. Pełne zastosowanie znajduje tu instytucja przewidziana w art. 9 § 2 k.p.k., umożliwiająca stronie wystąpienie z wnioskiem (sygnalizacją) o dokonanie czynności z urzędu. Ta inicjatywa, w razie potwierdzenia zaistnienia wskazanego uchybienia, może prowadzić do wszczęcia z urzędu postępowania wznowieniowego, zaś w braku zaistnienia uchybienia skutkującego obowiązkiem wszczęcia z urzędu postępowania wznowieniowego, nie wymaga wydania orzeczenia stwierdzającego, że wskazywana w sygnalizacji usterka nie występuje. Wolno poprzestać wówczas nawet na samym poinformowaniu stron o braku podstaw do wszczęcia postępowania wznowieniowego z urzędu. Dopuszczalne jest jednak — także — wydanie decyzji o braku prawnych podstaw do wszczęcia postępowania wznowieniowego z urzędu w formie niezaskarżalnego zarządzenia, co uznano za stosowne w niniejszym przypadku.

Treść zarządzenia czyniła zbędnym wypowiedzanie się w przedmiocie postulowanego przez skazanego wstrzymania wykonania orzeczenia (mylnie oznaczonego przez skazanego jako „wstrzymania wykonania kary”) wydanego w sprawie (art. 532 § 1 k.p.k.).

[J.J.]

[a.ł.]

